

ВЛАДАН ВУКЛИШ
Архив Републике Српске
Бањалука
vladanv@live.com

Информативни прилог
УДК 930.251(497.6РС)(048.83)
DOI 10.7251/GUARS1810479V

**Бојан Стојнић, *Архив Републике Српске: Од градске до институције од националног значаја, 1953–2018*,
Архив Републике Српске [и] Удружење архивских радника
Републике Српске, Бањалука 2018, тираж 300, стр. 112**

Поводом и у склопу пројекта обиљежавања 65 година организоване архивске дјелатности, Архив Републике Српске и Удружење архивских радника Републике Српске издали су књигу о Архиву Републике Српске у његовом трајању током тих 65 година, од оснивања 20. априла 1953. у виду Архива града Бањалуке, све до данашњих дана. Књигу је приредио историчар мр Бојан Стојнић, директор Архива Републике Српске. Књига је изашла у априлу текуће године, њу је пратила изложба архивских докумената "Архивско благо Републике Српске", која је приређена 20. априла у Банском двору у Бањалуци.

Ово издање сачињено је од предговора, једанаест наративних поглавља, пописа архивских фондова и збирки и списка запослених. Прва три поглавља обрађују три историјске архивске установе које су од 1993. биле конститутивни елементи у оснивању потоњег Архива Републике Српске. Редом, обрађена је историја архивске институције у Бањалуци, која је основана као Архив града Бањалуке 1953, затим трансформисана у Срески архив у Бањалуци за срезове Бањалука и Приједор, а потом преименована 1963. у Архив Босанске Крајине, који је био надлежен за 23 крајишке општине, све до избијања рата 1992. године. Ово поглавље праћено је описом историје архивских установа у Добоју (основан 1954) и Фочи (основан 1981). Сва три поглавља дају преглед историје кроз опис промјена надлежности, руководилаца, кадровске структуре, главних пројеката, примарних потешкоћа – као што су борба за простор, потреси, поплаве и друго – и највећих достигнућа.

Усљед ратних околности, Архив Босанске Крајине преузео је 1993. године на себе улогу водеће институције у формирању скупштинским актом предвиђеног Архива Републике Српске (првобитно Архива Српске Републике БиХ), што је у наредним деценијама праћено реорганизацијом архивске мреже. О организационој структури и сродним питањима бави се наредно поглавље у књизи, са корисним графичким прилогом који приказује садашњу територијалну структуру Архива Републике Српске и његових подручних канцеларија.

У наредним поглављима описано је садашње стање смјештајних капацитета и опреме којом Архив располаже, структура запослених и кадровска ситуација, те архивска грађа и књижни фонд, са освртом на њихов општи садржај и употребу. Посебно поглавље о научној и културно-просвјетној дјелатности доноси користан преглед досадашњих публикација (часописа, монографија, брошура итд.) и избор из изложбене дјелатности. Пратећа поглавља говоре о архивским прописима и посебном законодавству, међуархивској и међународној сарадњи и о Удружењу архивских радника Републике Српске.

Од посебног је значаја нови попис архивских фондова и збирки, организован по појединачним канцеларијама Архива, одговарајућој класификационој шеми и посебним временским периодима. Попис је од посебног значаја због чињенице да је прије приређивања ове публикације приступљено послу ревидирања старог списка, у сврху што прецизнијег приказивања стања нашег документарног наслеђа. Овај посао, свакако, и даље је у току, због чега објављени списак представља пресјек резултата првостепене ревизије архивских фондова и збирки. Посебну похвалу заслужује и чињеница да ова публикација доноси имена и датуме запослења свих радника Архива Републике Српске и његових институционалних претходница.